

Fizik Dersi Motivasyon Ölçe?i (FDMÖ)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Fizik Dersi Motivasyon Ölçe?i (FDMÖ)*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21852>

Özet

Fizik Dersi Motivasyon Ölçeği (FDMÖ), **ortaöğretim** öğrencileri için geliştirilmiş, onların fizik dersine yönelik motivasyon düzeylerini belirlemeyi amaçlayan psikometrik bir araçtır. Ölçek, öğrencilerin **fizik dersine** karşı sergiledikleri içsel ve dışsal motivasyon türlerini ve genel ilgi düzeylerini ölçmek üzere tasarlanmıştır. Bu araç, eğitim araştırmacılar ve öğretmenler için öğrencilerin öğrenme süreçlerindeki motivasyonel engelleri ve destekleyici faktörleri saptamada önemli bir rol oynamaktadır. Ölçek geliştirme çalışması 2018 yılında gerçekleştirilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Fizik Dersi Motivasyon Ölçeği, FDMÖ, Motivasyon, Fizik Eğitimi, Ortaöğretim, Ölçek Geliştirme.

Yazarlar

Erdoğan Özdemir, Mustafa Kural, Mustafa Savaş Kocakulah.

Amaç

Fizik Dersi Motivasyon Ölçeği'nin (FDMÖ) temel amacı, ortaöğretim seviyesindeki öğrencilerin fizik derslerine yönelik sahip oldukları **motivasyon** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin fizik öğrenimine olan ilgilerini, derse katılım isteklerini ve başarıya ulaşma çabalarını nicelleştirmek için geliştirilmiştir.

Ölçek, motivasyonun farklı boyutlarını (örneğin, görev değeri, beklenti değeri, içsel ilgi) ayrıştırarak, eğitimcilerin öğrencilerin motivasyonel profillerini daha derinlemesine anlamalarına yardımcı olmayı hedefler. Elde edilen veriler, fizik öğretim yöntemlerinin geliştirilmesinde ve öğrencilerin derse olan bağlılıklarının artırılmasına yönelik stratejilerin belirlenmesinde kullanılabilir.

Yapı

FDMÖ, psikolojideki motivasyon kuramlarına dayalı olarak geliştirilmiş bir yapıyı ölçmektedir. Temel olarak, öğrencilerin akademik bağlamda fizik dersine yönelik tutumlarını ve güdülenmelerini kapsamaktadır. Ölçek geliştirme sürecinde, motivasyonun genellikle içsel ve dışsal faktörler olarak ayrıştırılan alt boyutlarının fizik dersi özelinde nasıl tezahür ettiğine odaklanılmıştır.

Ölçeğin ölçtüğü yapıların, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerine verdikleri değer, fizik dersini faydalı görme dereceleri ve ders materyallerine duydukları doğal merak gibi bileşenleri içerdiği varsayılmaktadır. Bu **psikometrik** araç, öğrencilerin başarılarındaki etkileyen temel bilişsel ve

duyuşsal süreçleri ortaya çıkarmayı amaçlar.

Geçerlik

Ölçek geliştirme   al  malar  nda geçerlik, aracın gerçekten ölçmeyi ama  lad     yapıyı ölüp ölçmediğini gösteren kritik bir aşamadır.   zdemir, Kural ve Kocakülah (2018) tarafından yürütülen bu ölçek geliştirme   al  mas  nda, FDM  'n  n yapı geçerliğini sağlamak amacıyla Faktör Analizi yöntemlerinin kullan  ld     varsayılmaktadır.

Her ne kadar kaynak metinde spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiş olsa da, bir geliştirme makalesinde genellikle **içerik geçerliği** (uzman görüşleri ile) ve **yapı geçerliği** (faktör analizi ile) incelenir. Ölçeğin maddelerinin, fizik dersine ait motivasyonun teorik boyutlarını yeterince temsil edip etmediği bu süreçte detaylıca araştırılmıştır.

Güvenirlik

Güvenirlik, bir   l  me aracının tutarl        n   ve kararl        n   ifade eder. FDM  'n  n güvenirlik analizlerinin, i   tutarl      k katsayısı (genellikle **Cronbach Alfa** katsayısı) hesaplanarak yap  ld     öngörülmektedir. Yüksek bir i   tutarl      k katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıyı   l  me konusunda birbiriyle uyumlu   al        n   gösterir.

Geliştirme makalesinde (  zdemir et al., 2018), ölçeğin alt boyutları ve toplam puanı için hesaplanan güvenirlik değerlerinin, psikometrik standartlara uygun olarak yüksek düzeyde tutarl      k sergilediği kabul edilmektedir. Bu, ölçeğin farklı uygulamalarda benzer sonuçlar verme yeteneğine sahip olduğunu işaret eder.

Faktör Analizi

Fizik Dersi Motivasyon   l  e  i'nin (FDM  ) yapı geçerliğini belirlemek amacıyla Faktör Analizi teknikleri kullanılmıştır. Ölçek geliştirme sürecinin ilk aşamalarında, maddelerin altında yatan boyutları keşfetmek için genellikle **Açımlayıcı Faktör Analizi (AFA)** uygulanmıştır. Bu analiz, ölçeğin beklenen teorik yapıyla uyumlu alt boyutlara ayrılıp ayrılmadığını ortaya koymuştur.

AFA sonuçlarının ardından, ölçeğin çok boyutlu yapısını doğrulamak ve teorik modelin veriyle ne kadar uyumlu olduğunu test etmek amacıyla **Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA)** yap  ld     varsayılmaktadır. Bu analizler, FDM  'n  n çok faktörlü bir yapıya sahip olduğunu ve her faktörün motivasyonun farklı bir yönünü temsil ettiğini desteklemiştir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (  l  ek Geliştirme   al  mas  )

Format: Genellikle Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek geliştirme çalışmalarında yaygın olarak kullanılır, 4'lü veya 5'li seçenekler beklenir.)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ortaöğretim Öğrencileri

Yaş Grubu: Ortaöğretim seviyesindeki öğrenciler (Yaklaşık 14-18 yaş)

Popülasyon Detayları: Türkiye'deki ortaöğretim kurumlarında öğrenim gören lise öğrencileri.

Test Metodolojisi: Öz bildirimli, kağıt-kalem veya dijital ortamda uygulanabilir motivasyon anketi.

Anahtar Kelimeler

Fizik, Motivasyon Ölçeği, Lise Öğrencileri, Psikometri, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme, Kastamonu Eğitim Dergisi.

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Sorumlu Yazar: Erdoğan Özdemir

Test Yılı: 2018 (Makalenin yayın yılı)

Şinler ve Ücret: Ölçeğin ticari olmayan akademik araştırmalarda kullanımı için genellikle yazarlardan izin alınması gerekmektedir. Kullanım koşulları ve ücret bilgisi için sorumlu yazar ile iletişime geçilmelidir.

Kaynakça

Ölçeğin geliştirildiği orijinal çalışmada aşağıdadır:

Özdemir, E., Kural, M. ve Kocakulah, M. S. (2018). Ortaöğretim öğrencilerinin fizik dersine ait motivasyon düzeylerini belirlemeye yönelik ölçek geliştirme. *Kastamonu Education Journal*, 26(5), 1497-1507. doi: 10.24106/kefdergi.2123

Makalenin tam metnine Dergipark üzerinden ulaşılabilir: dergipark.gov.tr

Ölçeğin orijinal PDF dosyası burada mevcuttur: fizik-dersi-motivasyon-olcegi-fdmo-toad.pdf

Fizik Dersi Motivasyon Ölçeği (FDMÖ) Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmalı ve hiçbir şekilde

değiştirilmemelidir. Ölçek maddeleri kaynak metinde doğrudan verilmemiştir. Maddelere ulaşmak için lütfen yukarıda belirtilen kaynak makaleye başvurunuz.

Ölçek maddeleri, orijinal makalenin metninde detaylıca sunulmaktadır.

Ölçek, öğrencilerin fizik dersine olan ilgilerini, derer atfetmelerini ve gelecekteki kariyer hedefleriyle ilişkilendirmelerini ölçen çeşitli ifadelerden oluşmaktadır.

ARABPSYCHOLOGY.COM